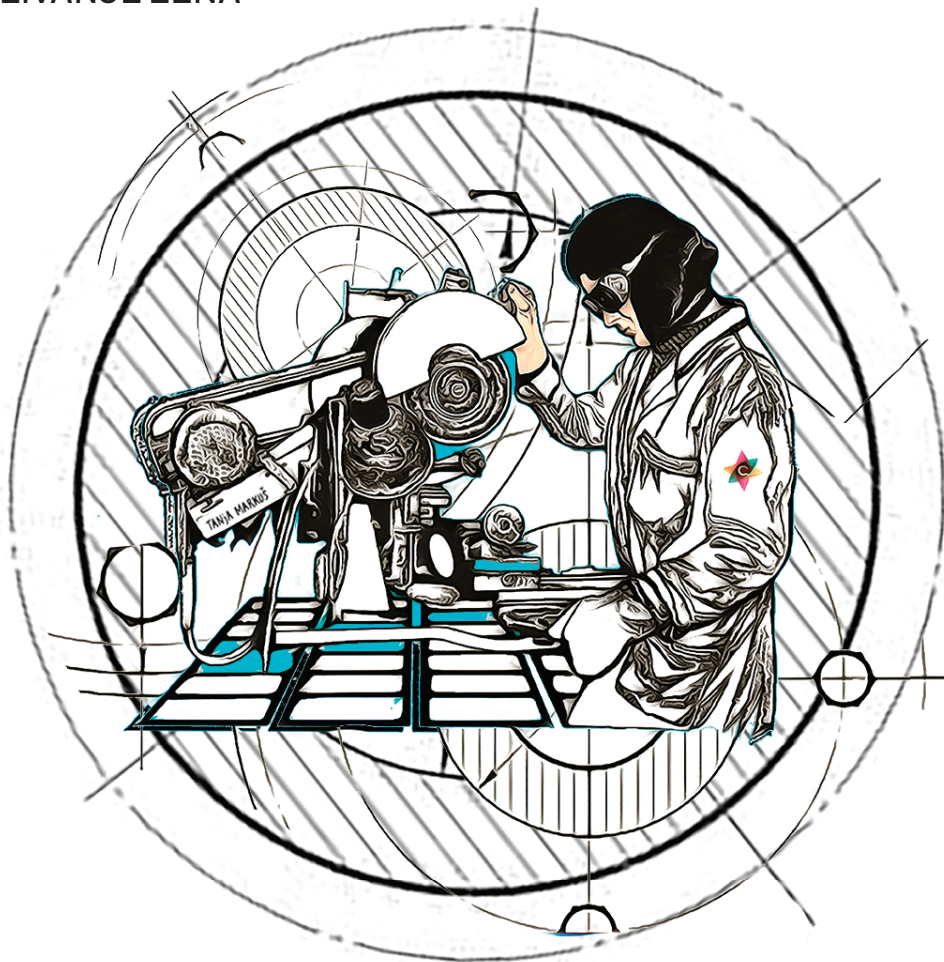

CENTAR ZA ŽENSKA PRAVA

FINANSIJSKA PISMENOST

ALAT ZA EKONOMSKU NEZAVISNOST

VODIČ ZA FINANSIJSKO
OSNAŽIVANJE ŽENA

FINANSIJSKA PISMENOST: ALAT ZA EKONOMSKU NEZAVISNOST

VODIČ ZA FINANSIJSKO
OSNAŽIVANJE ŽENA

Autorka:
Sonja Vučinić Milačić

WOMEN'S RIGHTS CENTER
CENTAR ZA ŽENSKA PRAVA

Ova publikacija je izradjena uz finansijsku podršku Centralne banke Crne Gore. Njen sadržaj je isključiva odgovornost NVO Centar za ženska prava i ne predstavlja nužno stavove Centralne banke Crne Gore

0 BROŠURI

Brošura je rezultat projekta „Ekonomsko osnaživanje žena kroz promociju finansijskih usluga i podršku preduzetništvu“, koji realizuje Centar za ženska prava uz podršku Centralne banke Crne Gore.

Projekat je pokrenut s ciljem da ženama – bilo da su već preduzetnice ili tek razmišljaju o pokretanju sopstvenog biznisa – omogući bolji pristup finansijskim uslugama i podršci u oblasti preduzetništva.

Posebna pažnja u okviru ovog projekta posvećena je promociji principa We Finance Code – evropskog standarda koji ohrabruje finansijske institucije da razvijaju i nude rodno odgovorne finansijske proizvode i usluge, prilagođene potrebama žena.

Brošura je osmišljena kao praktičan vodič koji, kroz jednostavan jezik, korisne savjete i konkretne alate, približava osnovne finansijske pojmove i usluge dostupne u finansijskom sektoru.

Njena svrha je da vas informiše, osnaži i inspiriše da prepoznate mogućnosti koje vam stoje na raspolaganju – bilo da želite da unaprijedite postojeći posao ili zakoračite u svijet preduzetništva.

KOME JE BROŠURA NAMIJENJENA?

Brošura je namijenjena svim ženama koje žele preuzeti kontrolu nad svojim finansijama, bez obzira na to da li tek započinju svoju karijeru, vode domaćinstvo, pokreću vlastiti biznis ili planiraju svoju budućnost. Finansijska sigurnost je važna za svaku ženu, bez obzira na njeno obrazovanje, bračni status ili zanimanje.

Cilj brošure je osnažiti žene da samostalno i sa sigurnošću upravljaju svojim novcem, donose adekvatne odluke i dugoročno grade finansijsku nezavisnost. Finansijska pismenost je važan korak ka ličnoj slobodi, samopouzdanju i jednakosti.

Bez obzira na to gdje se trenutno nalazite na svom finansijskom putu, ova brošura je tu da vas podrži, ohrabri i inspiriše.

ŠTO JE FINANSIJSKA PISMENOST?

Finansijska pismenost obuhvata znanje, vještine, stavove i ponašanja potrebna za donošenje odgovornih finansijskih odluka. Ona omogućava bolju kontrolu nad sopstvenim finansijama, planiranje budućnosti i zaštitu od finansijskih rizika.

Finansijska pismenost uključuje:

- razumijevanje osnovnih finansijskih pojmova (npr. prihod, rashod, štednja, dug, budžet, kamata),
- vještine upravljanja novcem, uključujući izradu ličnog i porodičnog budžeta,
- kritičku distanca prema pretjeranoj potrošnji,
- donošenje odgovornih finansijskih odluka.

Z AŠTO JE VAŽNA ZA ŽENE?

Žene se često suočavaju sa specifičnim ekonomskim izazovima, kao što su:

- niži prihodi i manje šanse za napredovanje na poslu,
- prekidi u karijeri zbog brige o porodici,
- duži životni vijek, što zahtijeva bolje dugoročno planiranje,
- niži stepen pristupa informacijama o finansijskim uslugama.

Finansijska pismenost omogućava ženama da:

- razumiju jezik finansija
- samostalno upravljaju novcem i donose finansijske odluke,
- štite se od dužničkih zamki i finansijskih prevara,
- povećaju svoju ekonomsku sigurnost i nezavisnost,
- ulažu u obrazovanje, zdravlje i budućnost sebe i svoje porodice.

Kako razvijamo finansijsku pismenost?

1. Učimo osnovne pojmove – šta su kamate, štednja, kredit, osiguranje, porezi..
2. Pratimo svoje prihode i rashode – napravimo budžet i pratimo gdje odlazi novac.
3. Postavljamo ciljeve – štedimo za ono što nam je važno.
4. Donosimo promišljene odluke – dobro se informišemo prije nego što nešto kupimo ili uzmemo kredit.
5. Dijelimo znanje – razgovarajmo o finansijama sa porodicom i prijateljicama.

TVOJ NOVAC - TVOJA MOĆ!

Finansijski pismeni pojedinci donose promišljenije odluke o svojim ličnim i porodičnim finansijama, kao i o finansijskim proizvodima i uslugama koje koriste ili planiraju koristiti.

R JEČNIK POJMOVA U OBLASTI FINANSIJSKE PISMENOSTI

Rječnik koji slijedi obuhvata termine koji se najčešće koriste u oblasti finansijskog poslovanja.

finansijska tržišta

Tržišta na kojima se nude i traže finansijska sredstva, a njihovu cijenu određuje ponuda i potražnja. Mogu biti tržišta kapitala, tržišta novca i devizna tržišta.

prihodi

Sva novčana primanja jednog domaćinstva ili pojedinca u određenom periodu (najčešće mjesečnom), kao što su: plata, penzija, honorar, renta, kamata, itd.

rashodi

Svi troškovi jednog domaćinstva u određenom periodu (najčešće u toku jednog mjeseca), kao što su: kućni troškovi (hrana, piće, sredstva za higijenu), fiksni troškovi (struja, komunalije, telefon, vr ntić), lični troškovi (garderoba, knjige, kozmetika i dr.), automobil (osiguranje, gorivo, amortizacija, popravke i sl.), ostali troškovi (rate za kredite, kamate, izlasci, pokloni i dr.).

štednja

Štednja je čuvanje materijalnih dobara ili novca.

potrošnja

Potrošnja je proces u kome ljudi troše novac da bi kupovali proizvode i usluge i tako zadovoljili svoje potrebe.

budžet

Budžet predstavlja finansijski plan raspolaganja novcem, koji sadrži spisak svih prihoda i rashoda pojedinca ili porodice tokom određenog perioda. Najčešće se pravi na mjesečnom nivou, a može biti i dugoročan.

džeparac

Džeparac je iznos novca koji roditelji daju djeci nedeljno ili mjesečno za podmirenje njihovih sekundarnih potreba.

fizičko lice

U poslovnom smislu, fizičko lice je osoba koja posluje u svoje ime i za svoj račun, obavlja poslove u svoje ime, posjeduje, kupuje, prodaje, zapošljava se i sl. To je osoba koja tokom svog života sve poslove obavlja u svoje ime.

pravno lice

Pravno lice je organizovani kolektiv ljudi koji vrši određenu djelatnost saglasno pravu, tj. zakonima (na primjer: preduzeća, banke, škole, zdravstvene ustanove itd.)

inflacija

Opšti rast cijena u određenom vremenskom periodu, najčešće izazvan velikim rastom novca u optičaju.

deflacija

Pojava suprotna inflaciji, kada dolazi do smanjenja količine novca u optičaju, uslijed čega dolazi do pada cijena, a vrijednost novca raste.

PDV

Porez na dodatu vrijednost, najrasprostranjenija vrsta poreza za koju se opredijelilo preko 130 zemalja na svijetu, kao i sve zemlje Evropske unije. Suština ovog poreza sastoji se u tome da se proizvodi i usluge oporezuju u svim fazama, ali tako da porez plaćen u prethodnoj fazi ne ulazi u poresku osnovicu u narednoj fazi oporezivanja. Dakle, porezom se u svakoj fazi oporezuje samo dodata vrijednost – u slučaju da nema dodate vrijednosti, nema ni plaćanja poreza. Poreska osnovica je razlika između nabavne i prodajne cijene roba i usluga

porez

Najznačajnija vrsta javnih prihoda jedne zemlje. Sastoji se od plaćanja u novcu poreskih obveznika u korist budžeta. Pri plaćanju poreza obveznici ne dobijaju nikakve protusluge ili naknade.

doprinosi

Doprinosi su vrsta javnih prihoda koja je namijenjena zaštiti članova društva uslijed smanjenja njihove ekonomske snage, bolesti, starosti, invaliditeta i sl. i zato se zovu doprinosi za socijalno osiguranje. Ove doprinose plaćaju svi zaposleni građani iz svoje bruto zarade, a u njih spadaju doprinos za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje i doprinos za osiguranje od nezaposlenosti.

preduzetništvo

Preduzetništvo je djelatnost usmjerena na pokretanje, organizovanje i inoviranje poslovanja preduzeća, s osnovnim ciljem stvaranja novog tržišta i ostvarivanja dobiti.

preduzetnik

Preduzetnik je osoba koja ulaže kapital i vrijeme, zapošljava druge ljude, osmišljava poslovni projekat, realizuje ga i kontroliše da bi na kraju ostvarila dobit.

planiranje

Planiranje je predviđanje, praćenje i usklađivanje budućih ciljeva preduzeća.

prihod

Iznos novca koji ostvari preduzetnik prodajom proizvoda, trgovinske robe i materijala ili obavljenih usluga.

rashod (troškovi)

Novčano izraženo trošenje sredstava i rada, kao i svaki izdatak u vezi sa poslovanjem preduzeća.

zarada

Zarada je naknada za obavljeni rad. Isplaćuje se zaposlenima na osnovu ugovora o radu, koji poslodavac sklapa sa zaposlenim.

dobavljači

Dobavljači su pravna ili fizička lica koja isporučuju robu kupcima. To mogu biti proizvodna preduzeća, koja prodaju vlastite proizvode, ili uvozna preduzeća, koja robu iz inostranstva prodaju u zemlji.

potraživanja

Potraživanja predstavljaju iznos koji preduzetniku duguju pravna ili fizička lica po osnovu prodatih proizvoda, robe ili usluga.

kupci

Kupci su pravna i fizička lica koja od drugih preduzeća kupuju robu ili usluge.

dugovanja

Dugovanja predstavljaju iznos koji preduzetnik duguje dobavljačima, bankama, po osnovu poreza, zaposlenih i dr.

osnovna sredstva

Obuhvataju sredstva koja se koriste u poslovanju i čiji je vijek trajanja duži od jedne godine (građevinski objekti, oprema, zemljište, vozila i sl.).

obrtna sredstva

Obrtna sredstva obuhvataju sredstva koja imaju kraći vijek trajanja od godinu dana, kao što su: zalihe robe, proizvoda, materijala, novac, potraživanja i dr.

akontacija

Akontacija je suma novca koja se isplaćuje izvršiocu nekog posla prije početka izvršavanja posla.

asortiman

Asortiman obuhvata svu robu koju proizvodi jedno preduzeće, odnosno u trgovinskim preduzećima predstavlja svu robu koja se nudi na tržištu.

cijena

Cijena je količina novca koju treba platiti za određenu količinu robe ili usluga.

diskont

Diskont označava popust koji može biti količinski, sezonski, gotovinski i popust po osnovu plaćanja unaprijed.

faktura

Faktura je dokument kojim prodavac potvrđuje kupcu isporuku robe ili izvršenu uslugu i na osnovu kojeg kupac izvršava svoju obavezu plaćanja za tu isporuku ili izvršenu uslugu. Ona sadrži bliže podatke o vrsti, količini i cijeni robe ili usluge, otpremi robe, roku uplate, eventualnim kamatama i kaznama za prekoračenje roka plaćanja, kao i osnovne podatke o prodavcu i kupcu.

bilans uspjeha

Bilans uspjeha je izvještaj koji pokazuje uspjeh poslovanja preduzetnika. Pokazuje prihode, rashode i rezultat poslovanja (dobitak ili gubitak).

bilans stanja

Bilans stanja je izvještaj koji sadrži podatke o imovini (kapitalu) i obavezama preduzeća, tj. šta preduzeće posjeduje od imovine i kome duguje.

dobitak

Dobitak (profit) jeste razlika između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda preduzeća, a nastaje kada su prihodi veći od rashoda.

gubitak

Gubitak nastaje kada su rashodi preduzeća veći od prihoda.

rizik poslovanja

Rizik poslovanja u preduzetništvu predstavlja mogućnost donošenja pogrešne odluke i gubitka imovine.

upravljanje preduzećem (menadžment)

Organizovanje rada preduzeća i proces donošenja odluka kojima se usmjerava njegovo poslovanje.

menadžer

Menadžer je osoba koja posjeduje sposobnosti, vještine i znanja da obavlja poslove uz pomoć i posredstvom drugih ljudi.

investicija

Menadžer je osoba koja posjeduje sposobnosti, vještine i znanja da obavlja poslove uz pomoć i posredstvom drugih ljudi.

marka proizvoda ili robna marka (brend)

Marka proizvoda je riječ, simbol, termin, ime ili kombinacija svega toga. Ona je obelježje proizvoda određenog proizvođača ili trgovine, kojim se izdvaja od drugih.

marketing

Marketing je ekonomski proces koji povezuje proizvodnju i potrošnju, omogućavajući da proizvodi i usluge idu potrošačima, a informacije o potrebama potrošača proizvođačima. Zadatak marketinga kao poslovne funkcije je da ponudu preduzeća uskladi sa potrebama i zahtjevima potrošača. U fokusu je potrošač, njegove potrebe i želje.

Cilj je uočiti i zadovoljiti te potrebe i želje bolje od konkurencije i ostvariti zadovoljstvo potrošača, a zahvaljujući tome i profit za preduzeće.

Marketing je interdisciplinarna nauka jer se oslanja na saznanja iz raznih oblasti kao što su ekonomija, matematika, statistika, psihologija, sociologija...

novac

Novac je sredstvo razmjene, odnosno plaćanja, ali i mjera vrijednosti robe i usluga, jer se cijene svih roba i usluga namijenjenih prodaji izražavaju u novcu.

depozitni novac

Depozitni novac je novac na tekućim računima fizičkih i pravnih lica kod banaka.

elektronski novac

Elektronski novac omogućava kupovinu robe i usluga putem interneta, u brzom vremenskom roku, s bilo koje lokacije. Pored plaćanja proizvoda i usluga, moguće je vršiti prenos elektronskog novca između lica koja ga posjeduju. Dakle, elektronski novac predstavlja zamjenu za gotov novac, s tom razlikom što se čuva u elektronskoj ili magnetskoj formi – na čipu, serveru ili platnoj kartici.

valuta

Valuta je novčana jedinica neke zemlje. Valuta se javlja u vidu papirnog ili kovanog novca koji izdaje centralna banka ili država i koristi se na teritoriji te države kao zakonito sredstvo razmjene i plaćanja.

BANKARSKI POJMOVI KOJE TREBA DA ZNATE

Banka je finansijska institucija čija je osnovna djelatnost posredovanje u novčanim i kreditnim poslovima. Banke prikupljaju novčana sredstva (depozite) i plasiraju ih u kredite i investicije, istovremeno pružajući različite finansijske usluge.

Najvažnije bankarske aktivnosti uključuju:

- depozitne poslove
- kreditne poslove
- upravljanje platnim prometom

banka

Specijalizovana finansijska organizacija koja prikuplja novčana sredstva, daje kredite, izdaje hartije od vrijednosti, obavlja devizne poslove i poslove platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom.

transakcija

Izvršenje poslovne operacije prenosa novca sa računa na račun.

efektiva

Bankarski izraz za gotovinu.

tekući račun

Tekući račun je poslovni račun građana, otvoren u banci za prijem uplata i obavljanje isplata u granicama sredstava na računu.

Preko tekućeg računa građani mogu:

- primati zaradu
- primati penziju
- plaćati račune
- dobijati platnu karticu
- dobijati i koristiti čekove

izvod iz banke

Izvod iz banke je obrazac koji može biti dnevni i mjesečni i predstavlja izvještaj kojim nas banka obavještava o promjenama na računu.

depozit

Depozit je novac uložen na račun u banci. Može biti depozit u nacionalnoj valuti (Euro) i depozit u stranoj valuti (devizni).

depozit po viđenju

Novac uložen na račun u banci kojim klijenti mogu raspolagati po viđenju, tj. bez ikakvih ograničenja, u svako doba i bez prethodne najave.

oročeni depozit

Novac uložen na račun u banci na određeni rok dospijeća, do kada klijenti ne mogu raspolagati njime.

kamata

Kamata je naknada koju banka plaća klijentima na primljene uloge ili naknada koju banka na osnovu ugovora o kreditu naplaćuje od klijenata za kredite koje im je dala.

kamatna stopa

Stopa po kojoj se plaća kamata, kao naknada za privremeno ustupanje određene količine novca na korišćenje. U stvari, predstavlja cijenu novca.

zatezna kamata

Kamata na dug koji nije podmiren u predviđenom roku.

bankarske provizije

Bankarske provizije su cijene za obavljanje bankarskih usluga.

kredit

Kredit je određeni iznos novca koji banka ustupa na korišćenje klijentu na određeno vrijeme i pod određenim uslovima, uz plaćanje kamate, kao naknade za korišćenje tih sredstava. Krediti mogu biti nenamjenski ili gotovinski, tzv. "keš" krediti, i namjenski kao što su: potrošački, stambeni ili za obrtna sredstva.

dan dospijeća

Dan kada neka obaveza treba da se izvrši (da se vrati dug, uplati rata kredita, isplati kamata).

žirant

Žirant je osoba koja garantuje uredno vraćanje kredita na taj način što se obavezuje da će, ukoliko korisnik kredita ne bude ispunjavao svoje obaveze po osnovu kredita, nastaviti izmirevanje ovih obaveza.

anuitet

Anuitet (rata kredita) jeste iznos kojim se otplaćuje kredit ili zajam u određenom vremenskom periodu. U anuitet je uključen i dio duga i pripadajuće kamate, a određuje se tako da po dospelju dug bude u potpunosti isplaćen.

hipoteka

Ulog nepokretnosti kao garancija za novčanu pozajmicu.

dozvoljeno prekoračenje

Dozvoljeno prekoračenje (dozvoljeni minus) je vrsta konstantnog kreditiranja klijenata putem tekućeg računa, koje klijentima omogućava da podignu više novca nego što trenutno imaju na svom računu. Dozvoljeni minus služi klijentima da prevaziđu kratkoročni problem nedostatka novca.

E-banking (elektronsko bankarstvo)

Savremeni, elektronski način vođenja računa u obavljanju platnog prometa. Korisnici putem e-banking-a imaju uvid u stanje na računu i u dnevni promet, mogu preuzimati izvode i kreirati naloge za prenos novčanih sredstava. Sistem je na raspolaganju u bilo koje vrijeme i sa bilo kojeg računara koji ima pristup internetu. Omogućava plaćanja bez dolazaka u banku i pod povoljnijom tarifom.

M-banking

Mobilno bankarstvo ili M-banking predstavlja svaku novčanu transakciju koja je realizovana preko mobilne mreže, odnosno upotrebom mobilnog telefona. Putem aplikacije na mobilnom telefonu može se provjeriti stanje na računu, stanje kredita, prebacivati sredstva između svojih računa, plaćati računi bez provizije, mijenjati novac za devize po povoljnijem kursu i dr., što predstavlja značajnu uštedu u vremenu i novcu.

bankomat

Uređaj koji omogućava klijentu banke da podigne i položi gotovinu ili provjeri stanje na svom računu u svakom trenutku. Za korišćenje bankomata potrebna je kartica i njen PIN kod

EFT POS terminali

Uređaji za bezgotovinsko plaćanje karticama u trgovinama.

VRSTE PLATNIH KARTICA

Platne kartice omogućavaju bezgotovinsko plaćanje roba i usluga u prodajnim objektima i na internetu, kao i podizanje gotovine na bankomatima u zemlji i inostranstvu.

debitna kartica

vezana je za tekući ili žiro-račun, omogućava plaćanje i podizanje gotovine do iznosa raspoloživog na računu.

kreditna kartica

omogućava kupovinu s odloženim plaćanjem i podizanje gotovine na bankomatima.

revolving kreditna kartica

kartica s odobrenim limitom potrošnje, pri čemu korisnik sam odlučuje o iznosu kredita i načinu otplate.

prepaid kartica

nije vezana za račun u banci, već se koristi nakon prethodne uplate određenog iznosa.

Savjeti za sigurniju upotrebu platnih kartica:

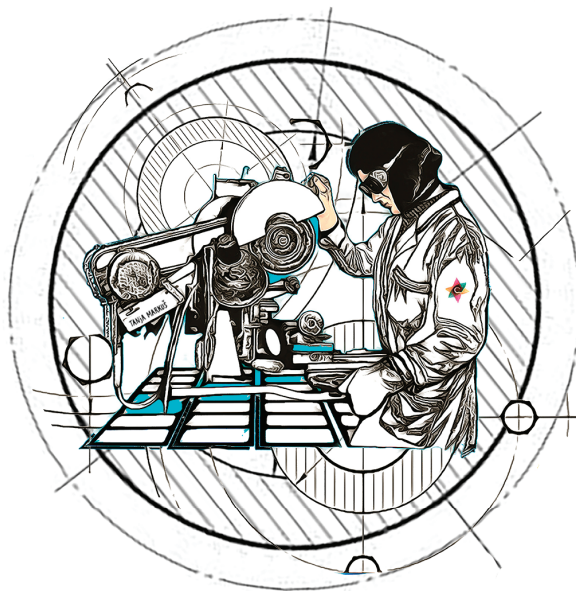
Nikada ne ostavljajte karticu bez nadzora.

Ne dozvoljavajte drugima da koriste vašu karticu.

Odmah prijavite gubitak ili krađu kartice.

Zapamtite PIN i lozinku – ne zapisujte ih!

Prilikom unosa PIN-a na bankomatu zaklonite tastaturu.

KORISNI PORTALI I SADRŽAJI

- <https://zenskibiznis.me/zapocinjanje-biznisa/>

Nacionalna digitalna platforma za ekonomsko osnaživanje žena u Crnoj Gori kreirana je u cilju podrške ženama u biznisu i svima koje žele da realizuju poslovnu ideju.

- <https://www.empowher.biz/>

Mjesto za jedinstvene proizvode i usluge crnogorskih preduzetnica.

- <https://cetinje.biz/kreditne-linije/>

Agencija za razvoj i podršku poslovanju, Cetinje

- <https://www.bizniscentar.me/>

Na naslovnoj strani ovog sajta, u rubrici **Registracija**, možete pronaći kratak pregled koraka u postupku registracije D.O.O.

U rubrici **Pisanje biznis planova** mozete naći tekst kako se piše biznis plan ili poslovni plan, kojim se definišu ciljevi, aktivnosti i potrebni resursi, a izradjuje se za potrebe pokretanja novog biznisa, proširivanja postojećih poslovnih aktivnosti ili dobijanja kredita u banci.

Pregled dostupnih vidova podrške koju nude Vlada Crne Gore sa resornim ministarstvima, poslovne organizacije i udruženja, može se naći na sledećim web stranicama:

- Vlada Crne Gore
<https://biznis.gov.me/>
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore
<https://www.zzzcg.me>
- Privredna komora Crne Gore
<https://komora.me>
- Unija poslodavaca Crne Gore
<https://www.poslodavci.org>
- Asocijacija poslovnih žena Crne Gore
<https://www.poslovnazena.me>
- Unija mladih preduzetnika/
<https://www.umpcg.me>
- Montenegro biznis alijansa
<https://nvoinfo.me/item/montenegro-biznis-alijansa-mba/>
- Evropska Banka za Obnovu i Razvoj u Crnoj Gori
www.ebrd.com/home/what-we-do/where-we-invest/montenegro.html

Prijavite se za ŽENSKI ŽIG – Novi standard za podršku ženskom preduzetništvu

Ukoliko želite da ostvarite benefite usmjerene na žensko preduzetništvo, važan korak za vas jeste dodjela ŽIGA – ženski biznis. Na ovaj način ostvaruje se stvarno prepoznavanje „ženskih biznisa“, čije je glavno obilježje da žene imaju ne samo formalno-pravno vlasničku, već i suštinsku upravljačku funkciju, što znači da su žene te koje donose odluke u privrednim društvima.

Osim toga, pristupate sistemu podrške koja kombinuje finansije i savjetodavne usluge i dokazano daje najbolje rezultate i najveći uticaj na razvoj preduzetništva. ŽIG je simbol povjerenja i podrške koji otvara vrata ka povoljnijem finansiranju, a takođe pomaže u prevazilaženju prepreka poput nedostatka informacija, znanja i vještina.

Prepoznajući značaj ispravnog identifikovanja „ženskih biznisa“, ali i izazova sa kojima se suočavaju kompanije u vlasništvu žena u domenu dostupnosti finansiranja, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost (SCC) je, uz podršku EBRD-a i Vlade Ujedinjenog Kraljevstva, razvio projekat dodjele ŽIGA „Ženski biznis“ za privredna društva, koja zadovoljavaju uslove iz međunarodnog dokumenta za žensko preduzetništvo – IWA 34. Partner projekta je Agencija za kreativne komunikacije BI Communication, u saradnji sa BI Consulting Montenegro, prvim crnogorskim provajderom poslovnih informacija.

Procedura za dodjelu ŽIGA „Ženski biznis“ je javno dostupna svim potencijalnim nosiocima žiga i drugim zainteresovanim stranama. Upitnik koji je potrebno ispuniti da bi ste imali odgovor da li se kompanija može smatrati „ženskom“ sadrži pitanja koja se odnose na vlasništvo, upravljanje i kontrolu i nezavisnost u privrednom društvu. Sva četiri kriterijuma moraju biti zadovoljena da bi se žig mogao dodijeliti.

U sklopu ovog projekta potpisani su sporazumi o saradnji sa sljedećim institucijama: Crnogorska komercijalna banka, NLB banka, Universal Capital banka, Alter modus, Financial Solution doo, Razvojna banka Crne Gore, opštine Bar, Bijelo Polje i Petnjica, Ministarstvo finansija - Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki. Smatramo da je ovo važno jer su se ove institucije potpisivanjem sporazuma obavezale da neće vršiti dodatne provjere ovih društava u smislu da li su ženska, a mnogi od njih su i najavili određene proizvode i povoljnosti za vlanice žiga. U narednom periodu je planirano potpisivanje i sa drugim institucijama, tako da se tek očekuje valorizacija ovog projekta. Do sada je 183 žena dobilo žig, koje se nalaze u javno dostupnom registru, a više informacija o ovom projektu možete naći na sajtu.

Link: <https://scc.org.me/web/index.php/zig-zenski-biznis/projekat-zig-zeski-biznis>

KONTAKT:

Adresa: Rimski trg 46
Podgorica
81000
Crna Gora

E-mail: scc@scc.org.me
Web site: <http://scc.org.me>

Centralna banka Crne Gore (CBCG)

Vaš partner u zaštiti finansijskih prava

CBCG vam pruža:

- Savjete i podršku
- Zaštitu od nepoštenih praksi
- Mogućnost podnošenja prigovora

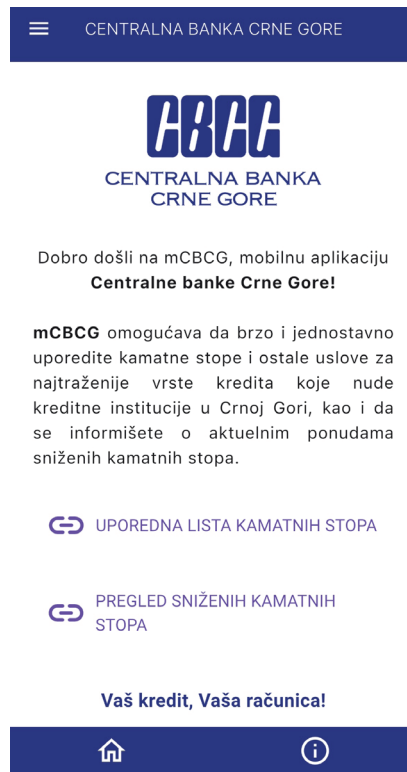
Mobilna aplikacija mCBCG

Uporedite ponude potrošačkih kredita svih banaka u Crnoj Gori, pronadjite najbolju opciju za vas!

Pregledajte kamatne stope, istražite ponude i upoznajte se sa ključnim finansijskim pojmovima uz finansijski rječnik u aplikaciji
Apple Store/ Google Play

KONTAKT:

Adresa:
Bulevar sv. Petra Cetinjskog 6,
Podgorica
E-mail:
zastita.potrosaca@cbcg.me
Telefon:
020480248

KORISNE INSTRUKCIJE,
PROCEDURE ZA PRISTUP
BANKARSKIM USLUGAMA
i PROGRAMI PODRŠKE
FINANSIJSKIH INSTITUCIJA
ZA PREDUZETNIŠTVO

Crnogorska komercijalna banka – CKB

1.1 Otvaranje računa

Otvaranje transakcionog računa fizičkog lica

Za otvaranje transakcionog računa od strane fizičkog lica, državljanina Crne Gore, dovoljno je da dostavite na uvid validan identifikacioni dokument, odnosno ličnu kartu ili pasoš.

Pored navedene dokumentacije Banka je dužna da zahtijeva prezentovanje drugih podataka, odnosno podnošenje druge dokumentacije ako je to propisano zakonom ili drugim propisom, a može da zahtijeva i dostavljanje dodatne dokumentacije koju smatra neophodnom za odlučivanje o zahtjevu.

Otvaranje transakcionog računa pravnog lica rezidenta

Za otvaranje transakcionog računa za pravno lice rezidenta, potrebno je dostaviti set neophodne dokumentacije:

- 1) rješenje o registraciji - upisu u Centralni registar privrednih subjekata (CRPS), odnosno akt o registraciji kod drugog nadležnog organa, ako je za njega registrovanje propisano;
- 2) akt nadležnog organa o osnivanju, ako za njega registrovanje nije propisano;
- 3) izvod iz zakona, ako se osniva neposredno na osnovu zakona;
- 4) obavještenje nadležnog organa o razvrstavanju po djelatnostima, koje se dostavlja u slučaju da podatak o razvrstavanju po djelatnostima nije sastavni dio rješenja, akta ili izvoda iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava;
- 5) akt o izvršenoj registraciji kod nadležnog poreskog organa koji sadrži poreski broj podnosioca zahtjeva, ako je takva registracija propisana, koji se dostavlja

- u slučaju da taj podatak nije sastavni dio rješenja, akta ili izvoda iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava;
- 6) popunjen karton deponovanih potpisa lica ovlašćenih za potpisivanje naloga za plaćanje;
  - 7) akt o imenovanju lica ovlašćenog za zastupanje podnosioca zahtjeva, ako to lice nije određeno u aktu o registraciji, odnosno u zakonu ili drugom propisu na osnovu kojeg se vrši osnivanje tog lica;
  - 8) ovjeru potpisa ovlašćenog lica podnosioca zahtjeva, koja nije obavezna u slučaju kada je ovo lice prisutno i zahtjev potpiše prilikom njegove predaje;
  - 9) dokaz o uplati naknade, odnosno takse, ako su propisane;

1.2. Kreditiranje pravnih lica

CKB Program podrške za žene u biznisu

CKB banka se pridružila programu „Žene u biznisu“, Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), koji pomaže preduzeticama i malim preduzećima koja vode žene da imaju pristup finansiranju, kao i poslovnim savjetima koji su prilagođeni Vašim potrebama.

—Prednosti:

Kroz ovu liniju, ukoliko ispunjavate uslove za učešće i odobrenje, omogućavamo Vam:

- Pristup finansiranju kroz kredit za obrtna sredstva do 100.000 (zavisno od boniteta klijenta), po fiksnoj kamatnoj stopi i bez troškova obrade kredita
- 6 mjeseci besplatnog SUPER TEAM paketa, koji sadrži sve servise potrebne za efikasno poslovanje
- Pristup edukaciji kroz radionice i online događaje u saradnji sa EBRD

Kako se prijaviti?

Na www.ebrdwomeninbusiness.com možete saznati više informacija o samom programu, kao i izvršiti procjenu poslovanja Vašeg biznisa, kroz Business Lens alat.

Dodatne informacija o kriterijumima i uslovima kreditiranja možete dobiti kod kolega nadležnih za poslovanje sa malim i srednjim preduzećima, kao i upitom na mejl adresu: mse@ckb.me.

Program je finansiran od strane donatora Luksemburga i Švedske, a putem EBRD.

CKB kredit za obrtna sredstva za mikro i mala preduzeća

CKB kredit za obrtna sredstva namijenjen je mikro i malim preduzećima koji imaju potrebu za ulaganje u obrtna sredstva (plaćanje prema dobavljačima, kupovina inventara i plaćanje tekućih obaveza).

- iznos kredita: do 300.000 eura
- fiksna kamatna stopa
- rok otplate: za obrtna sredstva do 36 mjeseci, za trajna obrtna sredstva do 60 mjeseci

CKB overdraft kredit za mikro i mala preduzeća

CKB Overdraft je mikro i malim preduzećima za prevazilaženje neravnoteže između priliva i odliva sredstava iz tekućeg poslovanja, odnosno rješavanja problema likvidnosti.

- iznos kredita do 300.000 EUR
- rok otplate do 12 mjeseci

CKB investicioni kredit za mikro i mala preduzeća

CKB investicioni kredit za mikro i mala preduzeća omogućava klijentima finansiranje investicija poput nabavke/kupovine pokretnih osnovnih sredstava (sredstva za proizvodnju, mašine, vozila itd.) ili kupovine, izgradnje ili rekonstrukcije nekretnina, poput maloprodajnih objekata, kancelarijskih prostora ili skladišta.

- iznos kredita: do 300.000 EUR
- rok otplate:
  - Ulaganja u mašine i opremu: 60 mjeseci
  - Ulaganja u nekretnine: 120 mjeseci
- grejs period do 6 mjeseci

1.3. Paketi proizvoda za pravna lica

Biznis paketi sadrže servise koji omogućavaju značajne uštede, jednostavniju realizaciju transakcija i punu kontrolu nad računima.

SUPER TEAM sadrži sve servise koji su potrebni Vašem poslovanju

U SUPER TEAM paketu dobijate:

- Neograničen broj transakcionih računa za sva plaćanja u Crnoj Gori ili inostranstvu
- Neograničen broj debitnih kartica, za Vas i Vaše zaposlene - uz koje možete vršiti plaćanja na POS terminalima i podizati gotovinu na bankomatima u zemlji i inostranstvu
- CKB GO aplikaciju, koja Vam omogućava pregled stanja i transakcija na svim računima, karticama, kreditima i štednji kod CKB-a, bez odlaska u filijalu i čekanja u redovima
- Ujedno dobijate i 10 besplatnih plaćanja ka partnerima s računom u CKB banci, dok ostale transakcije obavljete brže i čak do 60% jeftinije u odnosu na plaćanja u filijalama
- SMS servis, koji Vam omogućava punu kontrolu i pravovremeni pregled svih uplata i isplata, uz besplatne poruke o svim promjenama na računu
- Besplatno podizanje gotovine na bankomatima CKB banke, najvećoj mreži bankomata u zemlji

SMART TEAM ispunjava osnovne potrebe Vašeg biznisa

U SMART TEAM paketu dobijate:

1. Neograničen broj transakcionih računa za sva plaćanja u Crnoj Gori ili inostranstvu.
2. Neograničen broj debitnih kartica, za Vas i Vaše zaposlene - uz koje možete vršiti plaćanja na POS terminalima i podizati gotovinu na bankomatima u zemlji i inostranstvu.

3. CKB GO aplikaciju, koja Vam omogućava pregled stanja i transakcija na svim računima, karticama, kreditima i štednji kod CKB-a, bez odlaska u filijalu i čekanja u redovima

Ujedno dobijate i 3 besplatna plaćanja ka partnerima s računom u CKB banci, dok ostale transakcije obavljete brže i do čak 60% jeftinije u odnosu na plaćanja u filijalama.

1.4. Kartice za fizička lica

CKB banka u ponudi ima: debitne i kreditne kartice za fizička lica.

Debitne kartice su vezane za transakcioni račun banke i u ponudi su: Visa classic debit , Visa Platinum i Visa Junior (kao dio Junior paketa za klijente od 14 do 25 godina).

Kreditne kartice rade na principu odobrenog kreditnog limita i u ponudi su Visa Shopping kartica na rate i Visa Gold revolving kartica.

Kartice i paketi:

Predlažemo da u zavisnosti od potreba odaberete jedan od navedenih paketa u čijem sastavu su i naše kartice.

U nastavku pregled paketa i kartica koje su njihov sastavni dio:

- **Standard paket** u svom sastavu ima:
  - Visa classic debit karticu
- **Smart paket** u svom sastavu ima:
  - Visa classic debit karticu uz dodatno Osiguranje od zloupotrebe platnih kartica uključujući skimming i osiguranje nezgode i servis kupovine **na** rate za čije odobrenje vam nije potrebna dokumentacija od poslodavca. Dovoljno je da primate platu preko računa u našoj banci.
  - Visa Shopping na rate
- **Super paket** u svom sastavu ima:

- Visa Platinum karticu koja ima sljedeće benefite: Međunarodno putno osiguranje, Lounge key – dva besplatna ulaska u biznis salone na aerodromima širom svijeta, Visa concierge servis – podrška Visa asistenata 24/7, Visa premium popuste
  - Visa Classic debit kartica uz servis prodaje na rate
  - Visa shopping kreditnu karticu na rate
  - Visa Gold revolving kreditnu karticu uz minimalnu mjesečnu otplatu duga
- **Junior paket** – Visa Classic debit + Mnogobrojni Junior popusti
- **Senior paket** – Visa Classic debit + Cashback kod odabranih trgovaca

Karakteristike kartica:

Debitne kartice

Visa classic debit kartica je naša najmnogobrojnija debitna kartica koja je besplatna za sve naše klijente, nezavisno od toga da li imate paket ili ne. Omogućava plaćanje do nivoa vaših raspoloživih sredstava, kao i podizanje gotovine u zemlji i inostranstvu.

Visa Platinum: ukoliko često putujete, Vaš izbor treba da bude Visa Platinum kartica sa svojim setom benefita koji značajno olakšavaju svako putovanje (uključena u cijenu Super paketa). Više info na: [CKB | mene | CKB Visa Platinum |](#)

Junior kartica: Ukoliko imate do 14 do 25 godina, aplicirajte za Junior paket i iskoristite mnogobrojne popuste kod naših partnera koristeći Junior karticu (uključena u cijenu paketa).

Servis kupovine na rate uz Visa Classic debit karticu: Ukoliko ste korisnik Smart ili Super paketa usluga uz Visa Classic debitnu karticu imate mogućnost apliciranja za Servis prodaje na rate koji vam omogućava trgovinu na 2-12 rata kod velikog broja naših partnera.

Kreditne kartice

Visa Shopping kartica na rate.

Ukoliko ste kreditno sposobni, naš predlog je Visa Shopping kartica na rate. Visa Shopping kartica vam omogućava: trgovinu na rate u zemlji i inostranstvu i na internetu, a bez dodatnih troškova kod trgovaca sa kojima banka ima sklopljen ugovor. Spisak partnera pogledajte ovdje. Podizanje gotovine na bankomatima u zemlji i inostranstvu, uz otplatu iznosa na rate.

Prva rata dospijeva posljednjeg dana u mjesecu.

Ukoliko imate Smart ili Super paket, kartica je uključena u cijenu paketa.

Vise info na www.ckb.me

Visa Gold revolving kartica

Ukoliko vam više odgovora revolving način otplate (minimalni iznos mjesečne otplate duga 5%, 10%, 20% itd), i ako često putujete, naš predlog je Visa Gold revolving kartica, koja od sad u svom sastavu ima i set usluga osiguranja u saradnji sa Sava osiguranjem i to: Sava putno zdravstveno osiguranje i Osiguranje od zloupotrebe platne kartice, za Vašu dodatnu sigurnost i bezbrižnost.

1.5. Kartice za pravna lica

CKB Visa Business Debit je internacionalna, beskontaktna debitna kartica za pravna lica koja omogućava plaćanje i podizanje gotovine u zemlji i inostranstvu, i na internetu, a vezana je za transakcioni račun za vršenje nacionalnih platnih transakcija.

Ovlašćeni korisnici kartice imaju mogućnost da vrše transakcije karticom u visini raspoloživih sredstava po računu, uključujući iznos dozvoljenog prekoračenja po računu (overdraft), a u skladu sa prethodno definisanim dnevnim limitima za bankomate i POS terminale, koje je prethodno odobrio ovlašćeni zastupnik kompanije.

Business debitne kartice sa ograničenjem mjesečne potrošnje od posebnog su značaja za kompanije koje žele da imaju kontrolu nad određenim vrstama izdataka: plaćanje goriva, putarina, smještaja, prevoza i dnevnih troškova na službenim putovanjima i drugih operativnih troškova.

CKB Visa Business debitna kartica se može izdati svakom pravnom licu koje ima registrovanu djelatnost u Crnoj Gori i otvoren račun u CKB banci.

Neke od pogodnosti koje ova kartica nudi su:

- Mogućnost plaćanja roba i usluga na POS terminalima i podizanje gotovine na bankomatima u zemlji i inostranstvu;
- Mogućnost korišćenja kartice na Internetu;
- Mogućnost definisanja mjesečnih limita za podizanje gotovine na bankomatima i za kupovinu na POS terminalima za svaku karticu pojedinačno;
- Broj korisnika kojima se može izdati kartica je neograničen;
- Cash in usluga - mogućnost uplate sredstava na karticu putem CKB bankomata.

CKB Visa Business Credit je internacionalna, beskontaktna kreditna kartica za pravna lica koja omogućava plaćanje i podizanje gotovine u zemlji i inostranstvu, kao i na internetu, uz minimalnu mjesečnu otplatu.

CKB Visa Business kartica funkcioniše na bazi odobrenog kreditnog limita, gdje klijent sam bira procenat otplate kredita. Ova kartica pogodna je za plaćanje operativnih troškova: goriva, putarina, smještaja, prevoza, dnevnih troškova na službenim putovanjima itd.

CKB Visa Business revolving kartica namijenjena je svim kreditno sposobnim pravnim licima koja imaju registrovanu djelatnost u Crnoj Gori i otvoren račun u CKB banci.

Neke od pogodnosti koje Vam ova kartica nudi su:

- Kupovina u zemlji i inostranstvu i na internetu, uz ugovorenu minimalnu mjesečnu otplatu,
- Podizanje gotovine u lokalnoj valuti na bankomatima u zemlji i inostranstvu,
- Broj korisnika kojima se može izdati kartica je neograničen,
- Mogućnost definisanja mjesečnih limita za podizanje gotovine na bankomatima i za kupovinu na POS terminalima za svaku karticu pojedinačno.

1.6. CKB GO – mobilno i internet bankarstvo

CKB GO servis je inovativna bankarska usluga koja omogućava obavljanje svih transakcija i upravljanje Vašim finansijama na računaru, mobilnom uređaju (android i IOS uređajima) ili nekom drugom prenosivom uređaju, bilo kada i bilo gdje.

Putem CKB GO servisa klijentima se olakšava upravljanje sopstvenim proizvodima kod CKB banke, bez fizičkog dolaska na šalter i čekanja u redovima.

CKB GO servis omogućava Vam:

- Pregled stanja i transakcija na svim računima, karticama, kreditima i štednji kod CKB-a;
- Obavljanje svih transakcija u nacionalnom i međunarodnom platnom prometu, plaćanja i transfera između računa;
- Kompletno upravljanje svim karticama, jednostavna promjena limita na bankomatu, limita za trgovinu u zemlji i inostranstvu, promjena statusa kartice;
- Plaćanje putem CKB GO servisa brže je i jeftinije od tradicionalnog načina plaćanja.

Za ovaj servis možete aplicirati i kao fizičko i kao pravno lice.

MFI Montenegro Investments Credit DOO

mikrokreditna finansijska institucija

1. Uslovi za odobravanje kredita pravnim licima i preduzetnicima

Uslovi za odobravanje kredita ne zavise od pola osnivača, vlasnika ili preduzetnika – isti su i za žene i za muškarce u biznisu.

Za pravna lica i preduzetnike koji već posluju, ključni kriterijumi za procjenu kreditne sposobnosti uključuju:

- Bilanse stanja i uspjeha za posljednje tri godine
- Karticu prometa iz matične banke za posljednjih godinu dana
- Podatke o licima u društvu pribavljene putem RKR CBCG

Potrebna dokumentacija pri apliciranju za kredit obuhvata:

- Izvod iz CRPS-a
- Rješenje o registraciji
- Karton deponovanih potpisa
- Kopije ličnih dokumenata lica u društvu
- Obrasce u vezi sa sprječavanjem pranja novca (AML)

Kreditni uslovi:

- Za preduzetnike: Maksimalan iznos kredita je 30.000,00 EUR, maksimalan rok otplate 120 mjeseci, osiguranje nije predviđeno.
- Za mala i srednja preduzeća: Maksimalan iznos kredita je 50.000,00 EUR, maksimalan rok otplate 120 mjeseci, osiguranje nije predviđeno.
- Kamatna stopa: Proporcionalna (30/360) na opadajuću glavnici, u rasponu od 12,00% do 25,00% godišnje.

2. Uslovi za kreditiranje lica koja započinju biznis

Lica koja započinju biznis moraju obezbijediti sredstva osiguranja u vidu žiranta ili jemaca.

- Ako je jemac pravno lice, dostavlja istu dokumentaciju kao i podnosilac zahtjeva.
- Ako je jemac fizičko lice, potrebno je dostaviti:
  - Administrativnu zabranu i ovjeru za žiranta
  - Platne liste za posljednja tri mjeseca
  - Kopiju ličnog dokumenta (potpisanu)
  - Saglasnost za pristup RKR CBCG
  - Obrasce u vezi sa sprječavanjem pranja novca (AML)

3. Platni promet

Kao mikrokreditna finansijska institucija (MFI), nemamo mogućnost obavljanja platnog prometa.

4. Platne kartice

Monte Credit ne izdaje platne kartice, s obzirom na to da poslujemo kao MFI.

5. Kreditne linije za žene preduzetnice

Ženama preduzeticama na raspolaganju su kreditne linije namijenjene za:

- Poljoprivrednu proizvodnju
- Biznis
- Turizam

Trenutno smo u završnoj fazi kreiranja posebnog kreditnog proizvoda za preduzetnike.

5. Uslovi za vlasnice novoosnovanih kompanija

Vlasnica novoosnovane kompanije mora ispuniti sljedeće uslove:

- Posjedovati biznis plan i strategiju razvoja biznisa
- Obezbijediti kolateral u vidu:
  - Žiranta
  - Garancije druge firme
  - Hipoteke

Ovi zahtjevi su postavljeni zbog činjenice da se kod start-up kompanija ne može izvršiti procjena poslovanja.

Podrška u izradi biznis plana

Ukoliko korisnica nije u mogućnosti da samostalno kreira biznis plan, Monte Credit nudi besplatnu obuku i podršku u njegovoj izradi, kao i u definisanju strategije razvoja biznisa.

6. Preporučene vrste kredita

Preporučujemo ženama koje žele da pokrenu ili razviju svoj biznis da apliciraju za jednu od sljedeće dvije vrste kredita:

- Kredit za preduzetnike
- Kredit za mala i srednja preduzeća

7. Besplatne edukacije i podrška za preduzetnice

Monte Credit je u procesu osnivanja trening centra, koji će postati funkcionalan u narednih 30 dana. Cilj centra je pružanje podrške ženama preduzeticama kroz:

- Obuke na različite teme
- Organizaciju okruglih stolova
- Savjetovanje i mentorstvo

Sve ove usluge biće dostupne besplatno svim ženama koje žele da pokrenu ili unaprijede sopstveni biznis.

Klikloan

Mikrokreditna finansijska institucija

1. Usluge koje pružamo:

Klikloan mikrokreditna institucija nudi isključivo usluge kreditiranja.

2. Kreditne linije za žene preduzetnice

Klikloan MFI nudi kreditne linije namijenjene:

- Ženama preduzeticama za osnivanje biznisa
- Osnivanju malih i srednjih preduzeća
- Privrednim društvima koja posluju duže od godinu dana

Ove kreditne linije mogu se koristiti za:

- Investicije
- Kupovinu osnovnih i obrtnih sredstava
- Refinansiranje postojećih obaveza

Uslovi kreditiranja:

- Za preduzetnice: Maksimalni iznos kredita 30.000,00 EUR
- Za mala i srednja preduzeća: Maksimalni iznos kredita 50.000,00 EUR
- Rok otplate: Do 60 mjeseci
- Grejs period: Do 12 mjeseci
- Troškovi: Nema provizije na obradu kreditnog zahtjeva niti troškova osiguranja
- Sredstva obezbjeđenja: Mjenica, garant/žirant, hipoteka, fiducija, zaloga (zavisno od visine kredita i zaduženosti kod drugih finansijskih institucija)

Potrebna dokumentacija:

- Rješenje o registraciji firme
- Rješenje o registraciji za PDV
- Rješenje o razvrstavanju djelatnosti (ukoliko postoji)
- Karton deponovanih potpisa
- OP obrazac
- Statut firme
- Finansijski izvještaji o poslovanju (bilans stanja i bilans uspjeha)
- Analitika kupaca i dobavljača
- Potvrda da račun nije u blokadi

Dodatni troškovi:

- Troškovi upita u kreditni registar CBCG
- Trošak mjenice
- Trošak procjene hipoteke ili zaloge
- Trošak založne izjave kod notara
- Trošak ugovora o zalozi kod notara

3. Uslovi za vlasnice novoosnovanih firmi

Podnositeljka zahtjeva mora ispuniti sljedeće uslove:

- Obezbijediti odgovarajuće sredstvo osiguranja (mjenica, garant/žirant, hipoteka, fiducija, zaloga)
- Dostaviti kompletnu dokumentaciju o osnivanju firme (kao što je navedeno u prethodnoj tački)
- Priložiti biznis plan koji opisuje osnovne aspekte poslovanja

4. Najpovoljnije kreditne linije za žene preduzetnice

Klikloan MFI nema posebnu kreditnu liniju isključivo za žene u preduzetništvu, ali preporučujemo sljedeće opcije iz našeg portfolija, koje su najprikladnije za one koje započinju biznis:

- Kredit za kupovinu mašina i opreme
- Kredit za računarsku opremu i inventar
- Kredit za nabavku vozila
- Kredit za kupovinu robe, sirovina i repromaterijala
- Kredit za osnovna i obrtna sredstva

MFI Alter Modus

Mikrokreditna finansijska institucija

Mikrokreditna finansijska institucija Alter Modus osnovana je 1997. godine s ciljem pružanja kreditne podrške za razvoj porodičnih i malih biznisa. Danas je Alter Modus lider na crnogorskom tržištu mikrokreditiranja, s tržišnim učešćem od 67%.

Misija kompanije je omogućiti fizičkim licima koja se bave samostalnom djelatnošću pristup zvaničnim finansijskim tokovima, dok preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima pomaže u rastu i unapređenju poslovanja. Posebna pažnja posvećena je ženama u biznisu, koje čine više od 50% preduzetničkog portfolija Alter Modusa.

Kroz stalnu prisutnost i otvorenost za saradnju, Alter Modus nastoji biti pouzdan partner institucijama koje podržavaju osjetljive segmente tržišta, prepoznajući njihovu važnost za ekonomski napredak Crne Gore.

Ponuda Kreditnih Linija

Alter Modus pruža široku paletu kreditnih rješenja za nove i postojeće klijente:

- Fizička lica sa samostalnom djelatnošću – do 20.000 EUR, rok otplate do 60 mjeseci
- Preduzetnici – do 30.000 EUR, rok otplate do 72 mjeseca
- Pravna lica – do 50.000 EUR, rok otplate do 84 mjeseca

Za djelatnosti u turizmu i poljoprivredi, omogućeni su posebno prilagođeni uslovi i fleksibilan plan otplate, koji omogućava vraćanje glavnice samo u mjesecima kada klijent ostvaruje prihod.

Posebni programi – Žene u biznisu i Mladi u biznisu

Zahvaljujući strateškoj saradnji s inostranim partnerima, Alter Modus je obezbijedio kreditne linije s fleksibilnijim garancijama i povoljnijim uslovima. Pored finansijske podrške, klijenti imaju pristup edukacijama, mentorstvu i umrežavanju.

Program za Žene u Biznisu

Program je namijenjen klijentkinjama koje ostvaruju ili planiraju ostvariti prihod od samostalne djelatnosti u trgovini, uslugama, poljoprivredi i drugim sektorima.

- Iznos kredita: do 20.000 EUR
- Rok otplate: do 60 mjeseci
- Grejs period: do 3 mjeseca
- Provizija za obradu kredita: ne naplaćuje se

Sredstva obezbjeđenja:

- Za postojeće klijentkinje: do 5.000 EUR uz mjenicu fizičkog lica; za iznose do 10.000 EUR potrebna je jedna garancija
- Za ponovljene korisnice Programa: do 10.000 EUR uz mjenicu fizičkog lica; za iznose do 20.000 EUR potrebna je jedna garancija

Program za Mlade u Biznisu

Program je namijenjen fizičkim licima do 35 godina, preduzetnicima i pravnim licima u većinskom vlasništvu mladih.

- Iznos kredita:
  - Do 5.000 EUR za fizička lica sa samostalnom djelatnošću
  - Do 10.000 EUR za preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća
- Provizija za obradu kredita: ne naplaćuje se

Sredstva obezbjeđenja:

- Za postojeće klijente: do 5.000 EUR uz mjenicu fizičkog lica
- Za mikro, mala i srednja preduzeća:
  - Postojeći klijenti – do 10.000 EUR uz mjenicu privrednog društva
  - Novi klijenti – do 5.000 EUR uz mjenicu privrednog društva

Universal Capital Bank

Universal Capital Bank

Za fizička lica (rezidente):

Dokumenti:

- Zahtjev za otvaranje računa
- Lična karta ili pasoš
- Potvrda o adresi stanovanja (račun za komunalije ili potvrda iz MUP-a, ne starija od 3 mjeseca)
- PEL obrazac i KYC formular
- Svrha otvaranja računa

Za pravna lica (rezidente):

Dokumenti:

- Zahtjev i predugovorne informacije (obezbjeduje banka)
- Ugovor o vođenju računa
- CRPS registracija (ne starija od 3 mjeseca)
- PIB i PDV broj
- Ovjera potpisa ovlaštenih lica
- Karton deponovanih potpisa (4 primjerka)
- Lične isprave vlasnika i ovlaštenih lica
- Identifikacija politički eksponiranih lica
- Podaci o stvarnim vlasnicima

Platne Kartice

Kako do kartice?

Za debitnu ili kreditnu karticu potrebno je posjetiti banku sa važećim ID dokumentom i popuniti zahtjev.

Dodatni dokumenti za kreditne kartice:

- Administrativne zabrane (2 primjerka, ovjerene od poslodavca)
- Potvrda o primanjima
- Upit u RKB
- Posljednje tri obračunske liste

Vrste kartica:

- Fizička lica: Mastercard/VISA debitne i kreditne kartice, uključujući ekskluzivne Platinum kartice sa putnim osiguranjem, lounge pristupom i globalnim popustima.
- Pravna lica: VISA i Mastercard poslovne kartice sa pogodnostima za poslovna putovanja, osiguranje i optimizaciju cash flow-a.

Kreditna Linija „Žene u fokusu“

Za žene preduzetnice i vlasnice biznisa

- Iznos: do 50.000 EUR
- Kamatna stopa: 3,50% – 6,50%
- Rok otplate: do 7 godina
- Grace period: do 12 mjeseci
- Obezbjedenje: mjenice, hipoteka, jemstva, zaloga, depozit
- Naknade:

Obrada: 0,10% – 0,50%

Prijevremena otplata: 0,00%

Kredit dostupan od marta 2025.

Uslovi za apliciranje:

- Vlasnica firme mora posjedovati ŽIG Ženski biznis (žensko vlasništvo/upravljanje prema MEST IWA 34 standardima).
- Biznis plan i sredstva obezbjeđenja u skladu sa kreditnom politikom banke.

Universal Capital Bank podržava preduzetnice konkurentnim uslovima i povoljnim finansiranjem za razvoj biznisa. Za dodatne informacije može se kontaktirati Banka putem telefona +38220 481 481 ili putem e-maila cards@ucbank.me.

NLB banka

1. Potrebna dokumentacija za otvaranje računa:

Za otvaranje računa za pravno lice, potrebno je sledeće:

- KDP (karton deponovanih potpisa) – 4 primjerka, potpisana i pečatirana od izvršnog direktora.
- Obrazac OP – ovjeren potpis od nadležnog suda ili notara.
- PEL obrazac – za identifikaciju politički eksponiranog lica, za izvršnog direktora i stvarnog vlasnika.
- Izjava o vlasništvu – potpisana i pečatirana od strane izvršnog direktora.
- FZD obrazac – informativni dodatak Fonda za zaštitu depozita.
- Izvod iz CRPS – ne stariji od 3 mjeseca.
- Dokumenti o PIB-u i statut firme.
- Kopije ličnih dokumenata izvršnog direktora i ovlašćenih lica.
- Dokaz o uplati naknade (10 EUR, ili 50 EUR za nerezidente).
- KYC upitnik i drugi interni obrasci banke.

2. Platne kartice:

NLB Banka nudi:

- Business Electron debitnu karticu – bez provizije za podizanje gotovine i plaćanje.
- Kreditne kartice (Debit i Revolving) – omogućavaju korišćenje sredstava iz odobrenog limita.

3. Kreditne linije za preduzetnice:

NLB Banka nudi specijalnu kreditnu liniju za žene u biznisu, koja uključuje:

- Povoljnije uslove za kolaterale u odnosu na ostale linije.
- Savjetodavnu podršku za žene koje su aktivno uključene u rukovođenje firmom.
- Banka je podržala više od 100 projekata kroz ovu liniju.

4. Uslovi za dobijanje kredita za novoosnovanu firmu:

- Dokumentacija o otplatnom kapacitetu – pokazivanje sposobnosti za otplatu kredita.
- Za firme sa manje od dvije godine poslovanja, banka nudi manje iznose kredita ili prati projekat uz biznis plan.
- Sredstva obezbjeđenja zavise od boniteta i ročnosti kredita, sa mogućnostima korišćenja mjenica za kratkoročne ili čvrstih sredstava obezbjeđenja za dugoročne kredite.

Lovćen banka

1. Potrebna dokumentacija za otvaranje računa:

Za fizičko lice:

- Lični dokument (lična karta ili pasoš)
- Zahtjev za otvaranje računa (dobija se na šalteru)
- Pristupnica (dobija se na šalteru)
- Obrazac za identifikaciju politički eksponiranog lica – PEL (dobija se na šalteru)
- Ugovor o otvaranju i vođenju računa (dobija se na šalteru)
- Boravišna ili radna dozvola (za nerezidente)

Za pravno lice:

- Zahtjev za otvaranje računa (dobija se na šalteru)
- Statut društva
- Izvod iz CRPS-a (ne stariji od 3 meseca)
- Rješenje o upisu u registar CRPS-a
- Rješenje o PIB-u (Poreska Uprava)
- Rješenje o registraciji
- Odluka o osnivanju
- Karton deponovanih potpisa lica ovlašćenih za potpisivanje (izdaje banka)
- Obrazac OP (ne stariji od 3 meseca, ovjeren potpis ovlašćenog lica)
- Fotokopija ličnog identifikacionog dokumenta za sva lica u društvu i lica sa KDP-a
- Upitnik za identifikaciju politički eksponiranih lica – PEL
- Fatca izjava

- Izjava o pravno povezanim licima
- Informativni dodatak za deponenta
- Vlasnička struktura (ako nije vidljiva iz Rješenja o upisu)
- Ugovor o otvaranju i vođenju transakcionog računa (dobija se na šalteru)

2. Kako do platne kartice? Koje vrste platnih kartica postoje i koje nude najpovoljnije uslove?

Debitne kartice:

- **Mastercard Debit Contactless:** Internacionalna kartica sa beskontaktnim transakcijama, pogodna za svakodnevnu kupovinu, besplatno podizanje keša na bankomatima Lovćen banke, mogućnost overdraft kredita, 3D Secure tehnologija za online plaćanje.
- **Mastercard® World Debit:** Specijalizovana za osobe koje često putuju, sa besplatnim korišćenjem biznis klubova na aerodromima u Beogradu, Beču i Sarajevu i brzim prolazom kroz aerodromske kontrole.

Kreditne kartice:

- **Mastercard® Standard Credit:** Omogućava kupovinu na rate ili odloženo plaćanje u maloprodajnim objektima. Nudi pogodnosti kao što su besplatno bezgotovinsko plaćanje na POS terminalima i mogućnost kreditiranja po revolving principu.
- **Mastercard® Gold Credit:** Namijenjena klijentima koji žele veće povlastice uz definisani kreditni limit.
- **Mastercard® World Credit:** Kartica sa maksimalnim privilegijama, pogodna za frequent flyers, uključujući besplatno korišćenje biznis klubova na aerodromima i brzi prolaz kroz aerodromske kontrole.
- Pravna lica:
- **Mastercard® Business Debit i Mastercard® Business Credit:** Ove kartice su dostupne pravnim licima i preduzetnicima, omogućavaju beskontaktnu transakciju i dodatne kartice za zaposlene.

3. Kreditne linije za žene preduzetnice

Banka trenutno nema specijalizovane kreditne linije za žene preduzetnice. Krediti se odobravaju na osnovu individualnih zahteva i analize.

4. Uslovi za dobijanje kredita za vlasnice novoosnovanih firmi

Za novoosnovane firme potrebno je dostaviti biznis plan, a uslovi za odobrenje kredita zavise od specifičnih okolnosti. Moguće je pružiti sredstva obezbeđenja kao što su mjenice ili hipoteka, a sve zavisi od specifičnih potreba i sposobnosti firme za otplatu.

5. Preporučene kreditne linije za žene koje započinju biznis

- **Kratkoročni krediti:** Banka nudi kredite za tekuću likvidnost (do 36 mjeseci) i za finansiranje redovnih obaveza (izmirivanje dugovanja prema dobavljačima, obrtnim sredstvima, itd.).
- **Investicioni krediti:** Za klijentkinje koje tek započinju biznis, banka predlaže investicione kredite do 8 godina (sa grejs periodom do 12 mjeseci) za kupovinu opreme, mašina, vozila ili izgradnju poslovnog prostora.

Za dobijanje ovih kredita, klijentkinje moraju dostaviti relevantnu dokumentaciju, uključujući statusnu dokumentaciju, biznis plan, predlog obezbeđenja i dodatne dokumente za finansijsku analizu.

MFI Labor

Mikrokreditna finansijska institucija

U cilju unapređenja podrške u preduzetništvu i finansijskog osnaživanja žena, MFI Labor će omogućiti sljedeće:

1. **Beskamatni potrošački krediti** za vlasnice i/ili direktorice preduzetnice kod svih partnera MFI Labor-a. Ove žene će imati status kao članice sindikalnih organizacija s kojima su potpisani sporazumi.
2. **Kreditne linije** za pravna lica (preduzetnice) sa kamatnom stopom do 5% godišnje kod partnera MFI Labor-a.
3. **Savjetovanja** za vlasnice i/ili direktorice u svim oblastima vezanim za pokretanje biznis ideja i unapređenje postojećih poslovnih aktivnosti.

Napomena: Uslovi kredita mogu zavisi od sklopljenih aranžmana s partnerima i kreditnih politika, pa nisu svi detalji naveden u ovom trenutku.

Addiko banka

Addiko Bank

1. Potrebna dokumentacija za otvaranje računa u banci

(privatnog i za pravno lice)

Za otvaranje računa u Addiko banci, klijent treba da dostavi dokumentaciju navedenu u fajlu „Dokumentacija za otvaranje računa“. Takođe, potrebno je da klijent ispuni nekoliko obrazaca, koji su dostavljeni u prilogu.

Za pravno lice potrebno je popuniti sledeće obrasce iz priloga:

- Zahtjev za otvaranje računa pravnih lica (Upp)
- Obrazac podaci o ovlašćenom licu
- Izjava o poreskoj rezidentnosti
- Karton deponovanih potpisa

U slučaju nevladine organizacije, dodatno je potrebno popuniti obrazac „Upitnik NPO“.

2. Kako do platne kartice? Koje vrste kartica postoje i koji su najpovoljniji uslovi za kupovinu/plaćanje?

Platne kartice namenjene pravnim licima su:

- Business debitna kartica
- Business kreditna kartica

Za dokumentaciju potrebnu za otvaranje kartica, molimo vas da se upoznate sa fajlovima u prilogu: „Pristupnica Mastercard Business Debit“ i „Pristupnica Mastercard Business Credit kartica“.

3. Koje kreditne linije su na raspolaganju ženama koje su već preduzetnice ili žele da započnu sopstveni biznis?

Banka trenutno nema specijalne kredite namijenjene isključivo ženama i ženskom preduzetništvu. Proizvodi koje banka nudi dostupni su svim klijentima pravnih lica, bez obzira na pol vlasnika kompanije ili preduzetnika.

4. Koji su uslovi za dobijanje kredita za vlasnicu novoosnovane firme?

Banka trenutno nema posebne kredite namenjene start-up klijentima, odnosno tek osnovanim firmama. Ponudu proizvoda banke sa osnovnim informacijama o iznosima, obezbjeđenju i drugim detaljima možete naći u dokumentu „Katalog proizvoda“. Važno je napomenuti da uslovi za kreditiranje (kamata, iznos kredita i sl.) zavise od kreditnog boniteta klijenta, te su informacije iz kataloga informativne prirode.

5. Koje su najpovoljnije kreditne linije za klijentkinje koje tek započinju svoj biznis?

Iako banka nema specijalnu kreditnu liniju za žene u preduzetništvu, možete se informisati o najpovoljnijim kreditnim linijama iz naše ponude za start-up preduzetnice kroz dokument „Katalog proizvoda“. Preporučujemo da se posavjetujete sa našim timom za dodatne informacije o pogodnostima koje su na raspolaganju za nove preduzetnice.

Zapad banka

1. Potrebna dokumentacija za otvaranje računa (fizičkog lica) u banci

Lični dokument – lična karta ili pasoš;
Uvjerenje o zaposlenju (od poslodavca);
Pristupnica za otvaranje računa (dobija se u banci).

2. Kako do platne kartice? Koje sve vrste platnih kartica postoje i koje nude najpovoljnije uslove za kupovinu/plaćanje?

Procedura apliciranja za neku od platnih kartica je jednostavna i brza. Banka izdaje Mastercard Standard debitnu karticu i Mastercard Gold debitnu karticu: Obije kartice namijenjene su prvenstveno redovnim klijentima Banke, ali i svim ostalim punoljetnim licima (rezidentima i nerezidentima) koji jednostavnim otvaranjem računa u Banci mogu postati korisnici ove kartice.

Korišćenje kartica moguće je na svim bankomatima i prodajnim mjestima u zemlji i inostranstvu, a koji nose natpis „Mastercard“, a to je ukupno 24 miliona prodajnih mjesta i preko 850 hiljada bankomata širom svijeta.

Osnovni korisnik kartice je osoba koja je vlasnik računa, a po jednom računu se može izdati više dodatnih kartica. Dodatna kartica se izdaje samo uz saglasnost vlasnika računa osnovne kartice.

Rok važenja osnovne i dodatnih kartica je 3 godine, i automatski se produžavaju po isteku tog roka.

Obije kartice omogućavaju:

- Besplatno podizanje gotovine na bankomatima Hipotekarne banke AD Podgorica;
- Plaćanje roba i usluga u zemlji i inostranstvu bez provizija i naknada;
- Mogućnost korišćenja kartice za kupovinu putem interneta;
- Beskontaktno plaćanje. Za transakcije ispod određenog iznosa, ne zahtijeva se potvrda transakcije PIN-om, već se samo kartica prinесе čitaču. Limit do kojeg je moguće izvršiti beskontaktno plaćanje, zavisi od banke u zemlji ili inostranstvu u kojoj se plaćanje vrši i definiše se po pravilima MasterCard kartičarske organizacije. U Crnoj Gori, limit za beskontaktno plaćanje iznosi 25 eur.
- Prijem SMS sigurnosne poruke za svaku obavlјenu transakciju.
- Prilikom podnošenja Zahtjeva za izdavanje kartice, Banka uručuje klijentu Opšte uslove izdavanja i korišćenja platne kartice kao platnog instrumenta u Banci i Opšta pravila izdavanja i korišćenja Mastercard debitnih kartica Zapad banke

3. Koje kreditne linije su na raspolaganju ženama koje su već preduzetnice ili žele da započnu sopstveni biznis?

Više je kreditnih linija na raspolaganju ženama koje su već preduzetnice:

Overdraft kredit

Namjena kredita: Finansiranje tekuće likvidnosti

Iznos u EUR:

Mikro preduzetnici: Min 500 – Max 10.000

Preduzetnici: Min 2.000 – Max 200.000

Rok otplate: do 12 mjeseci

Instrumenti obezbjeđenja:

- 2 (dvije) mjenice sa mjeničnim ovlašćenjem preduzetnika;
- 2 (dva) ovlašćenja za naplatu sa računa preduzetnika;
- 2 (dvije) mjenice i ugovorno jemstvo osnivača.

Kao i neki od narednih instrumenata:

- Žirant/Žiranti fizičko lice (Administrativna zabrana ili Trajni nalog za raspolaganje sredstvima na transakcionom računu; Mjenice i mjenično ovlašćenje korisnika kredita x2; Ugovor o jemstvu sa fizičkim licem);

- Jemac pravno lice (Ovlašćenje za naplatu sa računa; Mjenice i mjenično ovlašćenje x2; Ugovor o jemstvu sa pravnim licem)
- Jemac fizičko lice (Mjenice i mjenično ovlašćenje jemca x2; Ugovor o jemstvu sa fizičkim licem);
- Oročeni depozit;
- Zaloga nad vozilom, opremom, mašinama;
- Ugovor o ustupanju potraživanja (cesija, asignacija i sl.);
- Uspostavljanjem hipoteke ili zaloge na 1 (jednom) ili više kolaterala u korist Banke

Kredit za obrtna sredstva

Namjena kredita:

Finansiranje potreba za obrtnim sredstvima

Finansiranje tekuće likvidnosti

Refinansiranje obaveza

Iznos u EUR:

Mikro preduzetnici: Min 500 – Max 20.000

Preduzetnici: Min 2.000 – Max 200.000

Rok otplate: Do 24 mjeseca

Rok korišćenja (povlačenja) kredita: Do 30 dana.

Grejs period: Do 9 mjeseci, (kamata se plaća u grejs periodu)

Način otplate:

Jednaki mjesečni anuiteti,

Jednake kvartalne rate;

Nestandardni –sezonski način otplate (u jednoj godini je potrebno da postoje minimum 3 rate u sezoni, dok se kamata plaća mjesečno).

Instrumenti obezbjedjenja:

- 2 (dvije) mjenice sa mjeničnim ovlašćenjem preduzetnika;
- 2 (dva) ovlašćenja za naplatu sa računa preduzetnika;
- 2 (dvije) mjenice i ugovorno jemstvo osnivača.
- Kao i neki od narednih instrumenata:
- Žirant/Žiranti fizičko lice (Administrativna zabrana ili Trajni nalog za raspolaganje sredstvima na transakcionom računu; Mjenice i mjenično ovlašćenje korisnika kredita x2; Ugovor o jemstvu sa fizičkim licem);

- Jemac pravno lice (Ovlašćenje za naplatu sa računa; Mjenice i mjenično ovlašćenje x2; Ugovor o jemstvu sa pravnim licem)
- Jemac fizičko lice (Mjenice i mjenično ovlašćenje jemca x2; Ugovor o jemstvu sa fizičkim licem);
- Oročeni depozit;
- Zaloga nad vozilom, opremom, mašinama;
- Ugovor o ustupanju potraživanja (cesija, asignacija i sl.);
- Uspostavljanjem hipoteke ili zaloge na 1 (jednom) ili više kolaterala u korist Banke

Dugoročni kredit

Namjena kredita:

Finansiranje osnovnih sredstava;

Finansiranje potreba za trajnim obrtnim sredstvima;

Refinansiranje obaveza; i

Ostalo.

Iznos u EUR:

Mikro preduzetnici: Min 5.000 – Max 100.000

Preduzetnici: Min 5.000 – Max 200.000

Rok otplate: Do 120 mjeseci

Grejs period: Do 9 mjeseci, (kamata se plaća u grejs periodu)

Rok korišćenja (povlačenja) kredita: Do 3 mjeseca.

Način otplate:

Jednaki mjesečni anuiteti,

Jednake kvartalne rate;

Nestandardni –sezonski način otplate (u jednoj godini je potrebno da postoje minimum 3 rate u sezoni, dok se kamata plaća mjesečno).

Instrumenti obezbjeđenja:

- 2 (dvije) mjenice sa mjeničnim ovlašćenjem preduzetnika;
- 2 (dva) ovlašćenja za naplatu sa računa preduzetnika;
- 2 (dvije) mjenice i ugovorno jemstvo osnivača
- Minimum 1(jedan) od instrumenata obezbjeđenja:
- Uspostavljanjem hipoteke na 1(jednom) ili više kolaterala u korist Banke, na način da je obezbijeđen LTV definisan u Prilogu 1, pod II, Kataloga, sa

- Polisom osiguranja nepokretnosti vinkuliranom u korist Banke.
- Zalogom na pokretnoj imovini, na 1(jednom) ili više kolaterala u korist Banke, sa Polisom osiguranja pokretne imovine uzete kao kolateral vinkuliranom u korist Banke.

Dugoročni investicioni kredit

Namjena kredita:

Izgradnja i adaptacija smještajnih kapaciteta

Ostala ulaganja i investicije isključivo u poslovne svrhe za koje je klijent registrovan

Iznos u EUR:

Mikro preduzetnici: Min 5.000 – Max 100.000

Preduzetnici: Min 5.000 – Max 200.000

Rok otplate: Do 120 mjeseci

Grejs period: Do 12 mjeseci, (kamata se plaća u grejs periodu)

Rok korišćenja (povlačenja) kredita:

Definisanje dinamike povlačenja sredstava shodno Investicionom projektu, ali ne duže od 6 mjeseci.

Način otplate:

Jednaki mjesečni anuiteti,

Jednake kvartalne rate;

Nestandardni –sezonski način otplate (u jednoj godini je potrebno da postoje minimum 3 rate u sezoni, dok se kamata plaća mjesečno).

Instrumenti obezbjeđenja:

- 2 (dvije) mjenice sa mjeničnim ovlašćenjem preduzetnika;
- 2 (dva) ovlašćenja za naplatu sa računa preduzetnika;
- 2 (dvije) mjenice i ugovorno jemstvo osnivača
- Minimum 1(jedan) od instrumenata obezbjeđenja:
- Uspostavljanjem hipoteke na 1 (jednom) ili više kolaterala u korist Banke, na način da je obezbijeđen LTV definisan u Prilogu 1, pod II, Kataloga, sa Polisom osiguranja nepokretnosti vinkuliranom u korist Banke.
- Zalogom na pokretnoj imovini, na 1(jednom) ili više kolaterala u korist Banke, sa Polisom osiguranja pokretne imovine uzete kao kolateral vinkuliranom u korist Banke.

Kredit obezbijeđen depozitom

Namjena kredita:

Namjena je definisana prethodno nabrojanim kreditnim proizvodima.

Iznos u EUR:

Nema ograničenja

Rok otplate:

Nema ograničenja

Rok korišćenja (povlačenja) kredita:

Definisana prethodno nabrojanim kreditnim proizvodima

Instrumenti obezbjeđenja:

- 2 (dvije) mjenice sa mjeničnim ovlaštenjem preduzetnika;
- 2 (dva) ovlaštenja za naplatu sa računa preduzetnika;
- 2 (dvije) mjenice i ugovorno jemstvo osnivača;
- Oročeni novčani depozit, na način da je obezbijeđen LTV definisan u Prilogu 1, pod I, Kataloga, sa Polisom osiguranja nepokretnosti vinkuliranom u korist Banke.

Ugovorno jemstvo zaključeno između Deponenta, Dužnika i Banke, osnovom kojeg Deponent jemči Oročnim novčanim depozitom za ispunjenje obaveza Dužnika prema Banci (u slučaju da Deponent i Dužnik nije isto lice).

4. Koji su uslovi koje podnositeljka zahtjeva mora da ispuni za dobijanje kredita, vlasnica novoosnovane firme?

U slučaju podnošenja zahtjeva za dobijanje kredita, kod novoosnovanih firmi se traži pored statusne dokumentacije, i detaljan biznis plan. Procedurom odobravanja plasmana pravnim licima nije moguće odobriti sredstva za pravna lica koja nemaju istoriju poslovanja min 3 godine. Međutim, isto je moguće uz jemstvo bonitetne firme. U zavisnosti od iznosa, rokova kredita i boniteta jemca, definišu se kolaterali.

5. Kreditne linije koje najviše odgovaraju klijentkinjama koje tek započinju svoj biznis?

Linije koje predlazemo zavise od namjene kredita, roka trajanja kredita itd. U ovom trenutku nemamo kreditnu liniju koja je posebno namijenjena preduzecima u većinskom vlasnistvu zena i isto je u pripremi. Pogodnosti koje cemo tim proizvodom razmatramo jesu duzi rok kod kredita za obrtna sredstva, kao i kamatnu stopu ispod katalogom odredjene za tu vrstu proizvoda. Isto ce biti definisano novim Katalogom proizvoda.

Linije koje predlazemo zavise od namjene kredita, roka trajanja kredita itd. U ovom trenutku nemamo kreditnu liniju koja je posebno namijenjena preduzecima u većinskom vlasnistvu zena i isto je u pripremi. Pogodnosti koje cemo tim proizvodom razmatramo jesu duzi rok kod kredita za obrtna sredstva, kao i kamatnu stopu ispod katalogom odredjene za tu vrstu proizvoda. Isto ce biti definisano novim Katalogom proizvoda.

Partner Plus

Mikrokreditna finansijska institucija

1. Potrebna dokumentacija za otvaranje računa

Partner Plus je mikrokreditna finansijska institucija koja ne nudi uslugu platnog prometa, te nemamo transakcione račune.

2. Platne kartice

Kao MFI, ne pružamo platne kartice.

3. Kreditne linije za žene u preduzetništvu

Trenutno nemamo specijalizovane kreditne linije za preduzetnice. Međutim, maksimalni iznos kredita koji možemo odobriti fizičkom licu iznosi 20.000 EUR, preduzetnicima 30.000 EUR, a preduzećima do 50.000 EUR. Ovi krediti mogu imati fleksibilne rokove otplate i sredstva obezbeđenja u zavisnosti od situacije i poslovnog plana. Efektivna kamatna stopa zavisi od kolaterala, a grace period može biti do 12 meseci.

4. Uslovi za dobijanje kredita za vlasnicu novoosnovane firme

Za novoosnovane firme, klijentkinje trebaju dostaviti detaljan biznis plan sa svim potrebnim podacima o planiranim aktivnostima. Sredstva obezbeđenja mogu uključivati mjenice, jemstvo kreditno sposobne firme, bonitetnog žiranta ili hipoteku.

5. Najpovoljnije kreditne linije za žene preduzetnice:

Iako nemamo specijalizovanu liniju za žene, svaki kreditni plasman razmatramo individualno, a posebno smo zainteresovani da razvijemo buduće kreditne linije koje bi omogućile povoljnije uslove za žene u preduzetništvu.

Win Credit

Mikrokreditna finansijska institucija

1. Fizička lica - kredit za biznis

Za iznos 2,500.00€ (2 godine) :

- Nominalna kamatna stopa (NKS): 26,9%
- Efektivna kamatna stopa (EKS): 27,16%
- Ukupan iznos na kraju otplate: 3,176,12€
- Mjesečni anuitet: 132,13€

Za iznos 5,000.00€ (2 godine):

- Nominalna kamatna stopa (NKS): 26,9%
- Efektivna kamatna stopa (EKS): 27,03%
- Ukupan iznos na kraju otplate: 6,347,24€
- Mjesečni anuitet: 264,26€

Za iznos 20,000.00€ (2 godine):

- Nominalna kamatna stopa (NKS): 26,9%
- Efektivna kamatna stopa (EKS): 26,93%
- Ukupan iznos na kraju otplate: 25,374,20€
- Mjesečni anuitet: 1,057,05€

2. Pravna lica – Preduzetnici

Kredit za obrtna sredstva

(10,000.00€ - 12 mjeseci)

- Nominalna kamatna stopa (NKS): 27,9%
- Efektivna kamatna stopa (EKS): 28,02%
- Ukupan iznos na kraju otplate: 11,410,04€
- Mjesečni anuitet: 950,42€

Kredit za osnovna sredstva

(15,000.00€ - 2 godine)

- Nominalna kamatna stopa (NKS): 26,9%
- Efektivna kamatna stopa (EKS): 26,94%
- Ukupan iznos na kraju otplate: 19,031,96€
- Mjesečni anuitet: 792,79€

Kredit za osnovna sredstva

(50,000.00€ - 2 godine)

- Nominalna kamatna stopa (NKS): 26,9%
- Efektivna kamatna stopa (EKS): 26,94%
- Ukupan iznos na kraju otplate: 63,428.12€
- Mjesečni anuitet: 2,642,63€

PODACI O ORGANIZACIJI

Centar za ženska prava (CŽP), sa sjedištem u Podgorici, osnovano je 2012. godine, na osnovu dugogodišnjeg iskustva osnivačica u pružanju podrške ženama žrtvama porodičnog nasilja i drugih oblika kršenja ženskih ljudskih prava.

Osnovni ciljevi osnivanja i djelovanja Udruženja su:

- 1) Promocija i zaštita ženskih ljudskih prava i rodne ravnopravnosti
- 2) Osnajivanje žena koje su preživjele nasilje u porodici/partnersko nasilje kroz savjetodavnu, psihološku pravnu pomoć
- 3) Povezivanje i saradnja sa drugim organizacijama/institucijama koje se bave zaštitom i promocijom ženskih ljudskih prava.

MISIJA

CŽP je neprofitna, nestranačka, nereligiozna organizacija koja se bori za suzbijanje svih oblika nasilja nad ženama i njihov pristup pravdi, razvijajući rodno-ravnopravne demokratske prakse i saradjujući sa svim relevantnim domaćim i međunarodnim akterima.

VIZIJA

Rodna ravnopravnost, pristup pravdi i društvo bez nasilja nad ženama
- naša stvarnost!

Ciljevi udruženja se realizuju kroz 3 programa:

1. Program javnog zastupanja

- monitoring i izvještavanje o primjeni zakona i politika u oblasti rodne ravnopravnosti i nasilja nad ženama i izrada preporuka za njihovo unaprjeđenje;
- predavanja ,tribine i obuke i na temu rodne ravnopravnosti i nasilju nad ženama;
- učešće u radu nacionalnih tijela nadležnih za sprovođenje politika rodne ravnopravnosti u cilju unaprjeđenja njihove primjene;

2. Program podrške za žene žrtve nasilja:

- Inicijalno savjetovanje;
- podrška povjerljivog lica;
- Besplatna pravna pomoć i pravno zastupanje;
- Psihološko savjetovanje;

3. Program za umjetnost i kulturu

- umjetničke i edukativne radionice, predavanja i diskusije koje promovišu feministička i antifašistička načela;
- izložbe, filmske projekcije, murali;
- obilježavanje 8. marta, Međunarodnog dana žena;
- promocija umjetničkog stvaralaštva i podsticanje aktivizma kroz kreativni rad.

*FINANSIJSKA PISMENOST:
ALAT ZA EKONOMSKU
NEZAVISNOST
Vodič za finansijsko
osnaživanje žena*

Izdavač:
Centar za ženska prava

Za izdavača:
Maja Raičević

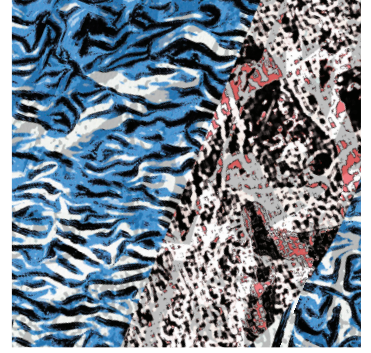
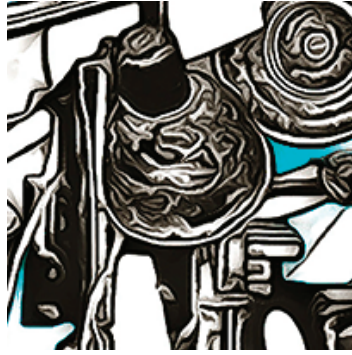
Urednica:
Maja Raičević

Autorka publikacije:
Sonja Vučinić Milačić

Ilustracije i grafičko oblikovanje:
Tanja Markuš

Štampa:
AP Print, Podgorica

Tiraž:
100 primjeraka
Podgorica 2025.

WOMEN'S RIGHTS CENTER
CENTAR ZA ŽENSKA PRAVA

ABCA **CENTRALNA**
BANKA
CRNE GORE

